

Syklende i sommersol

Sommerbrev 2019

Vi står overfor tre utfordringer som henger sammen: klima, fordeling og vekst. At økonomisk vekst har hatt førsteprioritet i alle år, skulle ikke det tilsa at de to andre fikk mer vekt nå?

Arne Jon Isachsen
Centre for Monetary
Economics (CME)

Før syklet jeg åtte mil den første dagen. Fra Røa over Hurumlandet, til Verket og Svelvik, og så til Sande. Nå nøyer jeg meg med vel seks. Tar buss til Drammen og sykler til Sande derfra. Et par mil kortere.

Onsdag 9. juli – bedre sommervær blir det ikke. Sol fra skyfri himmel, par og tyve grader, nesten vindstille. Trivelig bussjåfør som lar meg bli med, selv om jeg mangler Brakar-appen å betale med. Fikser det underveis. Overfører de vel femti kronene for turen.

I

Kornet står vakkert på slettene mot Sande. Duver i stille vind. Havren er mørkere grønn enn hveten, som har et skjær av gult over seg. Ligger an til å bli et kronår for bøndene. Stanser ved en butikk. Banan og den minste Freia melkesjokolade samt en flaske vann med bringebærsmak. Få biler på gamledagers Sørlandske hovedvei gjør den trivelig å sykle på. Preg av risikosport tas ned, men er likevel ikke helt borte. Vel 50 km/t i et par utforbakker gir et lite adrenalinkick.

På vei til Holmestrand. Minnes hvordan vi i russetiden kjørte *gjennom* byen, for noen år senere å kunne ta den nye tunnelen i bruk. Etter ytterligere noen tiår ligger E18 rett som en strek og med fartsgrense på 110 km/t et par kilometer inne i landet. Havna i Holmestrand har blitt kraftig utbygget. Fullt av fritidsbåter i ulike prisklasser. Fiskebutikken på brygga, kjent for sine hjemmelagde fiskekaker, er ikke der lenger. Handler en iskald liten boksøl og legger i sykkelvesken. Den er akkurat passe kald en

god halvtimes tid senere, etter de seige bakkene opp til Nykirke.

Apropos seige og lange oppoverbakker, tror det er lurt å *sitte* og trå så lenge som mulig. Både fordi det er mindre slitsomt enn å stå og trå. Men også fordi når man sitter og trår i motbakker, skifter man vekten kraftig fra side til side. Gjelder å få flest mulig kilo ned på pedalen man trækker til på. Det gir helsefremmende bevegelser både i hoftene og i korsryggen. Eller hva mener kiropraktorer og andre fagfolk?

Få biler på gamledagers Sørlandske hovedvei gjør den trivelig å sykle på.

Ja, ja, så er Grand Hotel i Åsgårdstrand bare en god time unna. Ned mot Borre, i korte bukser og lett sommertrøye, kjenner jeg med ett noe som treffer meg i halsen og glir ned på innsiden av trøya. Ikke noe stas for meg. Enda mindre trivelig for vepsen som ender sine dager der. Men som rekker å avlevere sitt siste stikk. Uten at jeg velter og slår meg helseløs, takk og lov.

II

Grand Hotel i Åsgårdstrand, som vanlig. Rom 203 i år. Østvendt med utsikt over fjorden. Med badekar. Helt herlig. Som i Holmestrand har det funnet sted en kraftig utbygging av havna også her i Åsgårdstrand. Minst dobbelt så mange båter som før. Millioner av kroner saltet ned for noen få sommeruker. Faller i tanker om utbygging av veier. Er det bilene som krever veier, eller det veier som fører til økt bilbruk? Hva er høna og hva er egget? I

Klassekampen onsdag 10. juli står en glitrende artikkel – Avgiftsopprør – av Ebba Boye; kan bomfinansierte veier føre til at vi bygger for mye vei? Har vi i for stor grad bygget opp samfunnet rundt bilkjøring?

En lørdag i fjor høst da jeg gikk tur med Sela – en sær og trivelig labrador – bort på idrettsplassen ved Fossum, var her et yrende liv av unge og lovende fotballspillere. Seks-syv år og oppover. Med foreldre og besteforeldre på plass. Og med tilhørende bilpark. Noe som ikke stemmer her? Hvorfor kan de ikke sykle, i hvert fall de på ti-elleve år og oppover?

Aftenposten Junior skriver om miljø. Slutt med plastposer når du handler. Bruk i stedet poser av tøy. Men er det så sikkert at det er mer miljøvennlig? Hva om avisen i stedet slo et slag for bruk av sykkel – eller buss eller beina – fremfor bil ved ulike arrangementer?

Faller også i tanker om SAS som skal ha det til at å fly er miljøvennlig. I hvert fall med SAS, som for utvalgte grupper reisende betaler for utslippskvoter av CO₂. “The proof of the pudding is in the eating” sa engelskmennene allerede på 1600-tallet. Ja vel. Om SAS sitt kjøp av kvoter for utslipp av CO₂ skal føre til mindre utslipp, må konsekvensen være at høyere billettpriser gir færre passasjerer, slik at antall flyavganger går ned. Det kunne vært noe å kjempe for i luftfartsnæringen – ned med antall flyvninger. For klimaets skyld.

Er det ikke slik at verden i dag står overfor tre utfordringer som alle henger sammen: klima, fordeling og vekst? At økonomisk vekst har hatt førsteprioritet i alle år, skulle ikke det tilsi at de to andre fikk mer vekt nå? Om noe jevnere fordeling av inntektene og noe mindre utslipp av CO₂ skulle føre til en anelse lavere økonomisk vekst, er det verdt å hyle opp over i rike land som vårt eget?

Lei for å si det; Grand Hotel innfrir ikke helt denne gangen. På nettet er treretters middag billigere enn på menyen. Tror det er en stund siden kveita som serveres svømte rundt i havet. Den serveres heller ikke med velsmakende risotto som lovet, men med lite spennende poteter. Og lunken cappuccino til slutt for 59 kr er ingen “höjdare”, som svenskene sier.

III

Våkner klokka seks torsdag morgen. Sola står allerede et stykke oppe på himmelen. Helt stille ute. Fjorden ligger flat. Nok en strålende sommerdag. Tidlig på sykkel retning Tønsberg. Vakre plener. Men er noen av dem litt for godt klippet? Mer trivelig både for insekter og mennesker om noen gule smørblomster gis anledning til å strekke hals i sola.

Grønn og frodig står naturen. Kald og regnfull juni betaler seg nå. Vakrere land enn vårt eget skal man lete lenge etter på en sommerdag som denne. Svinger inn til

Nøtterø Bakeri og Konditori på torget i Tønsberg. Herlig prinsessebolle med vaniljekrem og kaffe, 58 kr. Valuta for pengene. Hun bak disken kan fortelle at Bakeriet ble etablert i 1898.

Vakrere land enn vårt eget skal man lete lenge etter på en sommerdag som denne.

Er litt uvørn, og lar prinsessebolla stå ute mens jeg setter sykkelstammen et lite stykke unna. Spurver – og også noen kråker – ser sin besøkelsestid. Noen garvede mannfolk ved bordet ved siden føyer dem bort. Gamle sjømenn, kan jeg høre med et halvt øre. En av dem forteller fra Singapore, den gangen han spilte fotballkamp mot et mannskap fra en annen båt. På den tiden jobbet Hjallis – OL-mester på skøyter på tre distanser på Bislett i 1952 – i Velferdstjenesten for norske sjøfolk i Singapore. Hjallis var dommer. Men blåste knapt i fløyta. “Nå må du dømme!”, var det en som ropte. “Dømmer bare mål og beinbrudd”, svarte Hjallis. Allmenn munterhet.

“Dømmer bare mål og beinbrudd”, svarte Hjallis.

“Bøndene har ingen ting å klage på i år”, sier en av de andre, og trekker frem hvor flott kornet står. For så å legge til at “det blir nok gæli det òg”. Munterheten vil ingen ende ta.

IV

Videre til Sandefjord. Her er Halvorsens Konditori på Hvidts plass fast stoppested. Pussig. Ser akkurat de samme prinsessebolle her som i Tønsberg. Ikke så pussig likevel. For halvannet år siden ble Halvorsens bakeri tatt over av Nøtterø. Etter fire generasjoner. Et selskap etablert i 1882 innlemmes i et etablert 16 år senere.

Butter litt imot på siste etappen til Larvik. Vinden øker på. Alltid sydvest – og midt i fleisen på meg. På med t-skjorte som kan kneppes i halsen. Fremme ved halv fem tiden. Tog til Tønsberg og deretter buss til Lysaker.

Vil Vy, det nye NSB, gjenta suksessen til Vinmonopolet? Bli et statseid foretak med kunnskapsrike og stolte medarbeidere som er opptatt av kundenes beste? Mens konduktører i NSB tidligere pukket på hvordan sykler skulle fraktes på tog – om man i det hele tatt fikk lov å ta dem med – møter jeg en helt annen holdning hos konduktøren denne gangen. Smilende og vennlig. Aner meg at Vy er på rett vei.

Som i fjor – de siste seks kilometerne fra Lysaker og opp til Røa – er ikke de minst krevende.

18. juli 2019

Home Page: <http://home.bi.no/fag87025/>